

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 188/22

Λουξεμβούργο, 22 Νοεμβρίου 2022

Απόφαση του Δικαστηρίου στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-37/20 | Luxembourg Business Registers και C-601/20 | Sovim

Οδηγία για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες: η διάταξη η οποία προβλέπει ότι στις πληροφορίες σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους των εταιριών που έχουν την έδρα τους στην επικράτεια των κρατών μελών έχει πρόσβαση, σε κάθε περίπτωση, οποιοδήποτε μέλος του ευρύτερου κοινού είναι ανίσχυρη

Η επέμβαση στα κατοχυρούμενα στον Χάρτη δικαιώματα την οποία συνεπάγεται το μέτρο αυτό δεν περιορίζεται στο απολύτως αναγκαίο ούτε είναι αναλογική σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό

Σύμφωνα με την οδηγία για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ¹, συστάθηκε μητρώο πραγματικών δικαιούχων βάσει λουξεμβουργιανού νόμου εκδοθέντος το 2019 ², ο οποίος προβλέπει ότι στο μητρώο αυτό πρέπει να καταχωρίζονται και να τηρούνται διάφορες πληροφορίες σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους των εγγεγραμμένων οντοτήτων. Ένα μέρος των πληροφοριών είναι προσβάσιμο στο ευρύτερο κοινό, ιδίως μέσω Διαδικτύου. Ο εν λόγω νόμος προβλέπει επίσης τη δυνατότητα πραγματικού δικαιούχου να ζητήσει από το Luxembourg Business Registers (LBR), τον υπεύθυνο διαχείρισης του μητρώου, να περιορίσει, σε ορισμένες περιπτώσεις, την πρόσβαση σε τέτοιες πληροφορίες. ([ΑΤ αριθ. 12/22](#))

Στο πλαίσιο αυτό, το tribunal d'arrondissement de Luxembourg (πρωτοδικείο Λουξεμβούργου, Λουξεμβούργο) επιλήφθηκε δύο προσφυγών που ασκήθηκαν, αντιστοίχως, από λουξεμβουργιανή εταιρία και από τον πραγματικό δικαιούχο μιας τέτοιας εταιρίας, οι οποίοι είχαν ζητήσει ανεπιτυχώς από το LBR να περιορίσει την πρόσβαση του ευρύτερου κοινού στις πληροφορίες που τους αφορούσαν. Εκτιμώντας ότι η γνωστοποίηση τέτοιων πληροφοριών ενδέχεται να προκαλέσει δυσανάλογο κίνδυνο προσβολής των θεμελιωδών δικαιωμάτων των οικείων πραγματικών δικαιούχων, το δικαστήριο αυτό υπέβαλε στο Δικαστήριο σειρά προδικαστικών ερωτημάτων σχετικά με την ερμηνεία ορισμένων διατάξεων της οδηγίας για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και το κύρος των εν λόγω διατάξεων υπό το πρίσμα του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης).

¹ Οδηγία (ΕΕ) 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2015, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και την κατάργηση της οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της οδηγίας 2006/70/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ 2015, L 141, σ. 73), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία (ΕΕ) 2018/843 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2018 (ΕΕ 2018, L 156, σ. 43).

² Loi du 13 janvier 2019 instituant un Registre des bénéficiaires effectifs (νόμος της 13ης Ιανουαρίου 2019 περί σύστασης μητρώου πραγματικών δικαιούχων) (Mémorial A 15).

Με τη σημερινή του απόφαση, το τμήμα μείζονος συνθέσεως του Δικαστηρίου διαπιστώνει ότι, υπό το πρίσμα του Χάρτη, είναι **ανίσχυρη** η διάταξη της οδηγίας για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες η οποία προβλέπει ότι τα κράτη μέλη οφείλουν να διασφαλίζουν ότι στις πληροφορίες σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους των εταιρικών και άλλων νομικών οντοτήτων που έχουν την εταιρική τους έδρα στην επικράτεια τους **έχει πρόσβαση, σε κάθε περίπτωση, οποιοδήποτε μέλος του ευρύτερου κοινού.**

Κατά το Δικαστήριο, η πρόσβαση του ευρύτερου κοινού στις πληροφορίες σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους συνιστά **σοβαρή επέμβαση στα θεμελιώδη δικαιώματα σεβασμού της ιδιωτικής ζωής και προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα**, τα οποία κατοχυρώνονται αντιστοίχως στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη. Πράγματι, οι γνωστοποιούμενες πληροφορίες παρέχουν τη δυνατότητα σε δυνητικά απεριόριστο αριθμό προσώπων να ενημερωθούν για την περιουσιακή και οικονομική κατάσταση ενός πραγματικού δικαιούχου. Επιπλέον, οι δυνητικές επιπτώσεις για τα υποκείμενα των δεδομένων οι οποίες απορρέουν από ενδεχόμενη καταχρηστική χρήση των προσωπικών τους δεδομένων επιτείνονται από το γεγονός ότι, αφ' ης στιγμής τίθενται στη διάθεση του ευρύτερου κοινού, τα δεδομένα αυτά δεν είναι μόνο ελεύθερα προσβάσιμα, αλλά μπορούν επίσης να αποθηκευθούν και να διαδοθούν.

Πάντως, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι, με το επίμαχο μέτρο, ο νομοθέτης της Ένωσης αποσκοπεί στην πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, δημιουργώντας, μέσω ενισχυμένης διαφάνειας, ένα περιβάλλον που είναι λιγότερο πιθανό να χρησιμοποιηθεί για τους σκοπούς αυτούς. Εκτιμά ότι ο νομοθέτης επιδιώκει, επομένως, **σκοπό γενικού συμφέροντος** δυνάμενο να δικαιολογήσει ακόμη και σοβαρές επεμβάσεις στα θεμελιώδη δικαιώματα που κατοχυρώνονται στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη και ότι η πρόσβαση του ευρύτερου κοινού στις πληροφορίες σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους είναι **ικανή να συμβάλει στην επίτευξη του σκοπού αυτού.**

Ωστόσο, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η επέμβαση την οποία συνεπάγεται το ως άνω μέτρο **δεν περιορίζεται στο απολύτως αναγκαίο ούτε είναι αναλογική σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό.** Πέραν του γεγονότος ότι οι επίμαχες διατάξεις επιτρέπουν τη διάθεση στο κοινό δεδομένων τα οποία δεν είναι επαρκώς καθορισμένα ή προσδιορισμένα, το καθεστώς που θεσπίστηκε με την οδηγία για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες συνιστά **πολύ σοβαρότερη** επέμβαση στα κατοχυρούμενα στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη θεμελιώδη δικαιώματα σε σχέση με το προηγούμενο καθεστώς (το οποίο προέβλεπε, πέραν της πρόσβασης των αρμόδιων αρχών και ορισμένων οντοτήτων, την πρόσβαση κάθε προσώπου ή οργανισμού που μπορούσε να αποδείξει έννομο συμφέρον), **χωρίς η σοβαρότερη αυτή επέμβαση να αντισταθμίζεται από τα οφέλη που θα μπορούσαν** ενδεχομένως να προκύψουν από το νέο καθεστώς σε σύγκριση με το παλαιό όσον αφορά την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Ειδικότερα, η ενδεχόμενη ύπαρξη **δυσκολιών ως προς τον ακριβή καθορισμό** των περιπτώσεων και των προϋποθέσεων υπό τις οποίες υφίσταται τέτοιο **έννομο συμφέρον**, δυσκολιών τις οποίες επικαλείται η Επιτροπή, **δεν μπορεί να δικαιολογήσει** την εκ μέρους του νομοθέτη της Ένωσης πρόβλεψη της πρόσβασης του ευρύτερου κοινού στις σχετικές πληροφορίες. Το Δικαστήριο προσθέτει ότι οι προαιρετικές διατάξεις οι οποίες παρέχουν στα κράτη μέλη, αντιστοίχως, τη δυνατότητα να **καθιστούν τις πληροφορίες σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους διαθέσιμες υπό τον όρο της ηλεκτρονικής εγγραφής** και, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, να **προβλέπουν εξαιρέσεις από την πρόσβαση του ευρύτερου κοινού στις εν λόγω πληροφορίες, δεν είναι**, αυτές καθαυτές, **ικανές να αποδείξουν ούτε ότι έχει γίνει ισόρροπη στάθμιση** μεταξύ του επιδιωκόμενου σκοπού γενικού συμφέροντος και των θεμελιωδών δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη **ούτε ότι υφίστανται** υπέρ των υποκειμένων των δεδομένων **επαρκείς εγγυήσεις** για την αποτελεσματική προστασία των προσωπικών τους δεδομένων από τους κινδύνους κατάχρησης.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί

της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο και η σύνοψη](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της αποφάσεως

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)» ☎ (+32) 2 2964106

Μείνετε συνδεδεμένοι!

